

Đề gồm 02 trang

Họ và tên thí sinh:..... Số báo danh:.....

Câu 1. (6,0 điểm)

- Phân tích ý nghĩa sự ra đời của Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết năm 1922.
- Vì sao nói Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết ra đời là một tất yếu lịch sử?

Câu 2. (5,0 điểm)

- Lập bảng thống kê các cuộc kháng chiến chống ngoại xâm thắng lợi của nhân dân ta từ thế kỉ X đến thế kỉ XVIII theo các nội dung: Tên cuộc kháng chiến, thời gian, lãnh đạo, chiến thắng quyết định.
- Từ thắng lợi của các cuộc kháng chiến trên, Đảng và Nhà nước ta có thể vận dụng được những bài học kinh nghiệm gì trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc ngày nay?

Câu 3. (5,0 điểm)

Đọc đoạn tư liệu sau:

“... là cuộc đấu tranh oanh liệt nhất của nông dân Việt Nam trong thời kỳ phong kiến. Trong khoảng 18 năm (1771 – 1789) nông dân Việt Nam cùng với những tầng lớp nhân dân bị áp bức khác, dưới sự lãnh đạo của anh em [...] đã anh dũng vùng lên lần lượt quét ngã hết những chính quyền phong kiến phản động của chúa Nguyễn ở Đàng Trong, của vua Lê chúa Trịnh ở Đàng Ngoài và đánh tan cả hai đạo quân xâm lược của phong kiến Xiêm và Thanh. Với những chiến công lừng lẫy ấy, với ý nghĩa lịch sử to lớn của nó [...] đã chiếm một vị trí quan trọng trong lịch sử Việt Nam”.

(Phan Huy Lê (1998), *Tìm về cội nguồn*, Tập 1, NXB Thế giới, tr.664)

- Đoạn tư liệu trên đề cập đến phong trào nào trong lịch sử Việt Nam?
- Tại sao nói phong trào trên là phong trào nông dân tiêu biểu nhất trong thời kì phong kiến Việt Nam?

Câu 4. (4,0 điểm)

a) Đọc đoạn tư liệu sau:

[Năm 1960] “Đại hội đồng Liên hợp quốc đã thông qua bản Tuyên ngôn về thủ tiêu hoàn toàn chủ nghĩa thực dân, trao trả độc lập cho các quốc gia và dân tộc thuộc địa. Đó là một sự kiện chính trị quan trọng. Như thế, Tuyên ngôn đã khẳng định các nước

thực dân đã vi phạm nguyên tắc quan trọng nhất của luật pháp quốc tế; khẳng định rõ ràng cơ sở pháp lý quốc tế của cuộc đấu tranh giành độc lập của các dân tộc bị áp bức”.

(Nguyễn Quốc Hùng, Nguyễn Hồng Quân, *Liên hợp quốc và Lực lượng gìn giữ hoà bình Liên hợp quốc*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2008, tr.46)

Hãy phân tích để làm rõ vai trò của Liên hợp quốc được nhắc đến trong đoạn tư liệu.

b) Đọc đoạn tư liệu sau:

“Bài học của thời kì Chiến tranh lạnh đã chứng tỏ phương thức quan hệ quốc tế lấy đối đầu chính trị – quân sự là chủ yếu không còn phù hợp, phải chịu nhiều tổn thất hoặc thất bại như hai nước Xô – Mỹ và một bị thương, một bị mất. Trong khi đó, phương thức lấy hợp tác và cạnh tranh về kinh tế - chính trị là chính lại thu được nhiều tiến bộ, kết quả như các nước Đức, Nhật và NICs. Sự hưng thịnh hay suy vong của một quốc gia quyết định bởi sức mạnh tổng hợp của quốc gia đó, mà chủ yếu là thực lực kinh tế và khoa học – kĩ thuật”.

(Vũ Dương Ninh (Chủ biên), *Một số chuyên đề lịch sử thế giới*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội, 2001, tr.401)

Theo em, sau Chiến tranh lạnh, các xu thế phát triển chính của thế giới diễn ra như thế nào?

- HẾT -

(Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm)

ĐÁP ÁN KÌ THI HỌC SINH GIỎI CẤP TRƯỜNG KHỐI 12 – NĂM HỌC: 2024 – 2025
MÔN: LỊCH SỬ

CÂU	ĐÁP ÁN	ĐIỂM
1 (6,0 điểm)	a) Phân tích ý nghĩa sự ra đời của Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết năm 1922	2.0
	* Đối với Liên Xô:	
	- Đánh dấu Chủ nghĩa xã hội khoa học từ lý thuyết trở thành hiện thực. Đối với nước Nga - Liên Xô, giai cấp công nhân và nông dân trở thành chủ nhân thực sự của đất nước.	0.5
	- Đánh dấu sự sụp đổ hoàn toàn của đế quốc Nga và Chính phủ tư sản lâm thời; xác lập chế độ xã hội chủ nghĩa trên toàn lãnh thổ Liên Xô rộng lớn.	0.5
	- Thể hiện quyền dân tộc tự quyết, sự liên minh đoàn kết của các nước cộng hòa Xô viết; làm thất bại ý đồ và hành động chia rẽ của các thế lực thù địch trong và ngoài nước.	0.5
	- Tạo nên sức mạnh tổng hợp để nhân dân Liên Xô tập trung vào xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ đất nước, chiến thắng ngoại xâm.	0.5
	* Đối với thế giới:	
	- Chứng minh học thuyết Mác - Lênin là đúng đắn, khoa học.	0.5
	- Xác lập và xây dựng mô hình nhà nước mới đối lập với mô hình nhà nước tư bản chủ nghĩa; tác động lớn đến chính trị và quan hệ quốc tế.	0.5
	- Cổ vũ, lôi cuốn mạnh mẽ phong trào giải phóng các dân tộc bị áp bức đứng lên đấu tranh; để lại nhiều bài học kinh nghiệm quý báu cho các nước về sự lựa chọn con đường cứu nước giải phóng dân tộc, về xây dựng mô hình nhà nước sau khi giành được chính quyền.	0.5
	- Làm thay đổi cục diện thế giới. CNTB không còn là hệ thống duy nhất trên thế giới.	0.5
	b) Vì sao nói Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết ra đời có phải là một tất yếu lịch sử không	2.25
	- Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết ra đời là một tất yếu lịch sử. Vì:	
+ Tuy thắng lợi của Cách mạng tháng Mười Nga đã mang lại sự bình đẳng về chính trị giữa các nước cộng hòa, nhưng sự chênh lệch về trình độ phát triển kinh tế, Việt Nam giữa các nước đã tiềm ẩn những bất bình đẳng mới có thể xảy ra.	0.5	
+ Trong những năm 1918 - 1920, cuộc tấn công của liên minh 14 nước đế quốc (do Mĩ đứng đầu) và sự nổi dậy chống phá của các thế lực phản động trong nước đã đặt ra yêu cầu: cần phải tiến hành liên minh giữa các nước Cộng hòa xô viết, nhằm tập trung mọi nguồn lực để chống kẻ thù chung, bảo vệ Tổ quốc và bảo vệ thành quả của Cách mạng tháng Mười.	0.5	
+ Khi cuộc chiến chống thù trong giặc ngoài kết thúc (1920), nhiệm vụ khôi phục kinh tế, xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ đất nước tiếp tục đòi hỏi sự liên minh chặt chẽ hơn nữa, đặc biệt là sự thống nhất trên cơ sở nhà nước của các nước Cộng hòa Xô viết.	0.5	
=> Xuất phát từ những yêu cầu, đòi hỏi khách quan của lịch sử, ngày 30/12/1922, tại Mát-xcơ-va, dưới sự chỉ đạo trực tiếp của Lê-nin, Đại hội lần thứ nhất các Xô viết toàn Liên bang đã thông qua bản Tuyên ngôn thành lập Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết (gọi tắt là Liên Xô) và bản Hiệp ước Liên bang.	0.5	

2 (5,0 điểm)	<i>a. Lập bảng thống kê các cuộc kháng chiến chống ngoại xâm thắng lợi của nhân dân ta từ thế kỉ X đến thế kỉ XVIII theo các nội dung: Tên cuộc kháng chiến, thời gian, lãnh đạo, chiến thắng quyết định.</i>			3.0
	Tên cuộc kháng chiến	Thời gian	Lãnh đạo	Chiến thắng quyết định
	Kháng chiến chống quân Nam Hán	938	Ngô Quyền	Chiến thắng Bạch Đằng
	Kháng chiến chống Tống thời Tiền Lê	981	Lê Hoàn	Chiến thắng Bạch Đằng
	Kháng chiến chống Tống thời Lý	1075 - 1077	Lý Thường Kiệt	Chiến thắng ở phòng tuyến bờ sông Như Nguyệt
	3 lần kháng chiến chống quân Mông - Nguyên	1258, 1285, 1287 - 1288	Các vua Trần và Trần Hưng Đạo	Chiến thắng Bạch Đằng
	Kháng chiến chống quân Xiêm	1785	Nguyễn Huệ	Chiến thắng Rạch Gầm - Xoài Mút
	Kháng chiến chống quân Thanh	1789	Quang Trung	Chiến thắng Ngọc Hồi - Đống Đa
<i>b. Từ thắng lợi của các cuộc kháng chiến trên, Đảng và Nhà nước ta có thể vận dụng được những bài học kinh nghiệm gì trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay?</i>			2.0	
<i>Học sinh có thể đưa ra nhiều bài học khác nhau, mỗi bài học đúng được 0,5 điểm. Tối đa là 1,00 điểm. Sau đây là một số ví dụ để tham khảo:</i> - Bài học về xây dựng lực lượng, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân... - Bài học về lãnh đạo... - Bài học về xây dựng và củng cố nền quốc phòng toàn dân... - Bài học về xây dựng nội lực quốc gia... - Bài học cảnh giác trước mọi âm mưu của các thế lực thù địch... - Bài học về chính sách ngoại giao...				
3 (5,0 điểm)	a. Đoạn tư liệu đề cập đến phong trào nông dân Tây Sơn			0.5
	b. Nói phong trào nông dân Tây Sơn là phong trào nông dân tiêu biểu nhất trong lịch sử phong kiến Việt Nam. Vì:			
	<i>* Về nhiệm vụ: Hoàn thành nhiệm vụ thống nhất đất nước và bảo vệ tổ quốc.</i>			
	- Hoàn thành nhiệm vụ thống nhất đất nước			0.25
	+ Năm 1771: Khởi nghĩa Tây Sơn bùng nổ ở Bình Định do ba anh em Nguyễn Nhạc, Nguyễn Huệ, Nguyễn Lữ lãnh đạo.			0.25
	+ Năm 1773: Quân Tây Sơn vượt đèo An Khê xuống vùng Tây Sơn hạ đạo giải phóng Quy Nhơn.			0.25
	+ Năm 1776 - 1783: quân Tây Sơn tấn công vào Gia Định, giải phóng hầu hết đàn trong, tiêu diệt lực lượng chúa Nguyễn.			0.25
	+ Năm 1786 - 1788: Quân Tây Sơn tấn công ra đàng ngoài, tiêu diệt tập đoàn vua Lê, chúa Trịnh thống nhất đất nước.			0.25
- Hoàn thành nhiệm vụ bảo vệ tổ quốc:				
• Kháng chiến chống Xiêm năm 1785:			0.25	
+ Sau khi bị chúa Nguyễn lật đổ, Nguyễn Ánh chạy sang Xiêm cầu cứu, vua Xiêm sai 5 vạn quân theo 2 đường thủy bộ sang xâm lược nước ta.				
+ Đầu năm 1785, Nguyễn Huệ tổ chức trận địa ở khúc sông Rạch Gầm – Xoài Mút, đập tan tham vọng xâm lược của quân Xiêm.			0.5	
• Kháng chiến chống Thanh 1789:				
+ Tháng 11/1788: Vua Lê Chiêu Thống cầu cứu nhà Thanh, 29 vạn quân Thanh tiến sang với âm mưu xâm lược nước ta			0.5	
+ Tháng 12/1788: Nguyễn Huệ lên ngôi Hoàng Đế, lấy niên hiệu là Quang Trung				

	<p>tiền quân ra Bắc. + Từ đêm 30 đến đêm mùng 5 tết Kì Dậu 1789, với tinh thần thần tốc, quyết chiến quân Tây Sơn giành thắng lợi vang dội ở trận Ngọc Hồi – Đống Đa và tiền quân ra Thăng Long đánh bại hoàn toàn quân xâm lược Thanh.</p>	
	* Về lực lượng tham gia: thu hút được hầu hết các tầng lớp nhân dân tham gia từ Đàng Trong đến Đàng Ngoài.	0.5
	* Về quy mô: là phong trào nông dân duy nhất mang tính toàn quốc. Phong trào diễn ra trên qui mô rộng lớn từ Nam ra Bắc, thời gian kéo dài.	0.5
	* Kết quả: + Là phong trào nông dân duy nhất trong lịch sử phong kiến Việt Nam giành thắng lợi. Trước phong trào nông dân Tây Sơn đã có rất nhiều cuộc đấu tranh của nông dân chống sự áp bức bóc lột của địa chủ phong kiến...nhưng đều thất bại. + Phong trào nông dân Tây Sơn đã hoàn thành tốt những yêu cầu mà hoàn cảnh lịch sử đặt ra: Tiêu diệt tập đoàn phong kiến các cứ (Nguyễn, Trịnh, Lê), đặt nền tảng cho sự thống nhất đất nước. Tiến hành kháng chiến chống quân Xiêm quân Thanh thắng lợi, bảo vệ trọn vẹn độc lập và chủ quyền dân tộc. Từ phong trào, xuất hiện một triều đại tiên bộ, đó là Vương triều Tây Sơn với những chính sách tiên bộ về kinh tế, văn hoá, đặt cơ sở cho sự ra đời của những mầm mống kinh tế mới.	0.5
	* Ý nghĩa: Phong trào nông dân Tây Sơn là đỉnh cao của phong trào nông dân Việt Nam thời phong kiến, đã để lại những bài học về nghệ thuật quân sự trong cuộc kháng chiến chống ngoại xâm: tiến công chủ động, cơ động, thần tốc, táo bạo và chớp thời cơ,...	0.5
4 (4,0 điểm)	a) Vai trò: Duy trì hòa bình và an ninh quốc tế: - Ngăn chặn các cuộc xung đột; làm trung gian hoà giải các cuộc xung đột và khủng hoảng quốc tế tại nhiều khu vực trên thế giới; triển khai hoạt động gìn giữ hoà bình, tạo điều kiện để hoà bình được duy trì bền vững. - Góp phần ngăn chặn không để xảy ra một cuộc chiến tranh thế giới mới từ năm 1945 đến nay.	0.5
	- Soạn thảo và xây dựng một hệ thống các công ước quốc tế về giải trừ quân bị, chống chạy đua vũ trang, hạn chế vũ khí hạt nhân,... tạo khuôn khổ pháp lí cho việc ngăn chặn phổ biến vũ khí huỷ diệt hàng loạt.	0.5
	- Thúc đẩy quá trình phi thực dân hoá, thủ tiêu hệ thống thuộc địa của chủ nghĩa thực dân, chấm dứt các hình thức của chế độ phân biệt chủng tộc.	0.5
	b) Các xu thế phát triển chính của thế giới sau Chiến tranh lạnh: + Xu thế đa cực (thể hiện rõ từ đầu thế kỉ XXI).	0.5
	+ Xu thế lấy phát triển kinh tế là trung tâm: kinh tế trở thành nhân tố quyết định sức mạnh tổng hợp của từng quốc gia, đồng thời đóng vai trò trung tâm trong quan hệ quốc tế.	0.5
	+ Xu thế đối thoại, hợp tác trong quan hệ quốc tế: quan hệ giữa các nước được điều chỉnh theo hướng tăng cường đối thoại, giải quyết bất đồng và mâu thuẫn bằng thương lượng hoà bình, hợp tác cùng có lợi.	0.5
+ Xu thế toàn cầu hoá: thể hiện ở sự phát triển mạnh mẽ của thương mại quốc tế; sự mở rộng của các công ty xuyên quốc gia; sự ra đời của các tổ chức liên kết thương mại, tài chính quốc tế,...	0.5	

- HẾT -